

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของที่อยู่อาศัยชาวกะเหรี่ยง : กรณีศึกษาหมู่บ้านทุ่งมะเขยอ ตำบลบ้องตี้ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ศิกษก บรรลือฤทธิ

จิราภรณ์ กาญจนสุพรรณ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2559

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของที่อยู่อาศัยและปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหมู่บ้านทุ่งมะเขยอ ตำบลบ้องตี้ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยมีประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ร่วมวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล คือ บุคคลภูมิปัญญา ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งจะวิเคราะห์ข้อมูลในด้านการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบและลักษณะของที่อยู่อาศัย และวิเคราะห์ถึงเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยการยึบบนฐานทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม และทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม

ผลการศึกษาพบว่าลักษณะที่อยู่อาศัยของชาวกะเหรี่ยงมีการปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมและวัฒนธรรม ในปัจจุบันรูปแบบและลักษณะของที่อยู่อาศัยชาวกะเหรี่ยงจะมี 2 ลักษณะ คือ (1) บ้านกะเหรี่ยงแบบดั้งเดิม ซึ่งจะใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้างบ้าน นับเป็นภูมิปัญญาที่เก่าแก่ของชุมชน (2) บ้านกะเหรี่ยงแบบปัจจุบัน ประกอบด้วย บ้านกะเหรี่ยงแบบกึ่งสังคมเมือง และบ้านกะเหรี่ยงแบบสมัยใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของที่อยู่อาศัยดังกล่าว ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (3) ปัจจัยทางการเมืองการปกครอง ซึ่งเหตุปัจจัยดังกล่าวทำให้วิถีการดำรงอยู่ของชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านทุ่งมะเขยอต้องปรับเปลี่ยนไปอย่างเป็นพลวัต

คำสำคัญ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม, ที่อยู่อาศัยชาวกะเหรี่ยง, การปรับตัว

**CULTURAL CHANGES OF THE KAREN'S RESIDENCES: CASE STUDY OF
THUNGMASERYOH, BONG TI SUB-DISTRICT, SAIYOK DISTRICT,
KANCHANABURI PROVINCE.**

SiksakaBanluerit

JirapornKanchanasuphan

The Art and Culture Center, DhonburiRajabhat University.

2559

This participatory action research focused on cultural changes of residence and other factors contributing to changes in Thungmaseryoh Village, located in Bong Ti Sub-district, SaiYok district, Kanchanaburi province. The research tools consisted of questionnaires. Local people, including people of wisdom, the village headman, members of the Sub-district Administration Organization and local general public, were engaged in analyzing and validating the data collected. They analyzed the data in terms of changes in the characteristics of residences and factors contributing to such changes, based on the cultural change theory, cultural diffusion theory, and cultural ecology theory. The study revealed that characteristics of the Karen's residences have changed based on socio-cultural changes. Current Karen's residences are classified according to two groups: (1) Traditional Karen residences, using natural materials, which is ancient community wisdom and (2) Temporary Karen residences, which comprise semi-urban residences and modern Karen residences. The factors contributing to these changes consist of (1) Social and cultural factors, (2) Economic factors, and (3) Political factors. All the factors have resulted in dynamic changes in the lifestyles of Thungmaseryoh Karen.

Keywords: CULTURAL CHANGES, RESIDENCE, KAREN, SELF-ADJUSTMENT